

Asia: VN/18125/2025

Ehdotus hallituksen esitykseksi taiteen perusopetuksesta annetun lainsäädännön uudistamiseksi

1 § Taiteen perusopetuksen tarkoitus ja tavoitteet

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Ehdotettu uusi taiteen perusopetuslain 1 § poikkeaa olennaisesti voimassa olevasta laista siinä, että siitä on poistettu maininta opetuksen ensisijaisesta kohdentumisesta lapsille ja nuorille. Lain uudistamisen tavoitteena on lisätä saatavuutta ja saavutettavuutta, mutta sitä ei tule tehdä lasten kustannuksella.

Mikäli nykyisessä laissa oleva teksti poistetaan, se vaikuttaa lapsen oikeuksiin ja kulttuurin saavutettavuuteen lasten ja nuorten osalta heikentävästi. Nykyinen lakiteksti on antanut opetuksen järjestäjälle juridisen perustan toimia lapsen edun mukaisesti. Mikäli tätä kirjattua priorisointia ei ole, jää vastuu yksittäisille oppilaitoksille, mikä saattaa johtaa ristiriitatilanteisiin, joita on vaikea ratkaista ilman selkeää lainsäädännöllistä selkänajaa.

Kasvatustieteissä on selvästi osoitettu lasten ja aikuisten oppimisen ja sitä kautta pedagogiikan olevan erilaista. Mikäli kirjaus "ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää" poistetaan tulevasta laista, tulee lapsille ja aikuisille luoda erilaiset opetussuunnitelmat.

Nykyinen lain muoto, jossa taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille suunnattua, ei sulje pois opetuksen järjestämistä aikuisille. Tämä sanamuoto mahdollistaa joustavat paikalliset ratkaisut, kuten yhteiset kokoonpanot tai aikuisopetuksen järjestämisen rinnalla, silloin kun se pedagogisesti ja taloudellisesti palvelee kaikkia osapuolia. Aikuisten mukanaolo on jopa edellytys isompien ryhmien tai yhteisötoiminnan toteutumiselle.

3 § Opetussuunnitelma, oppimäärän mitoitus ja laajuus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Musiikkiopiston näkökulmasta koulutuksen järjestämiseksi tulee laatia kullekin taiteenalalle opetussuunnitelma, joka on laadittu 1 momentissa tarkoitetun opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Koulutuksen järjestäjän tulee hyväksyä, ei laatia kullekin taiteenalalle opetussuunnitelman.

Lisäksi ehdotamme seuraavia lisäyksiä lakiin liittyvään asetukseen:

Oppilaan omaehtoinen työskentely tulee laskea osaksi opintoja. Opintopisteet määritellään annettujen oppituntien ja omaehtoisen työskentelyn lisäksi osaamisperusteisesti.

Perustelut muutosehdotukseen:

Nykyisin oppilaitokset itse laativat opetussuunnitelmansa ja koulutuksen järjestäjä – esimerkiksi kunta – hyväksyy ne. Opetussuunnitelmien laadinta vastuu tulee jatkossakin olla sellaisilla tahoilla, joilla on pedagogista asiantuntemusta kyseisestä taiteenalasta. Opetussuunnitelmien laadinnassa tulee huomioida jatkossakin oppilaitoskohtaiset ominaispiirteet.

Ehdotuksen mukaisessa asetuksessa määritellään, että yhtä opintopistettä kohden pitää antaa 20 opetustuntia. Vain opetukseen keskittyvä sisällön laajuuden määrittely ei vastaa nykyisiä oppimiskäsityksiä. Erityisesti musiikin oppiminen perustuu myös omaehtoiseen harjoitteluun. Taidealojen eroavaisuudet ja kunkin taiteenalan ominaispiirteet tulee huomioida asetuksessa ja oppilaan omaehtoinen työskentely tulee kirjata osaksi opintopisteiden määrittelyä ja laskea osaksi opintoja. Oppimäärää ei tule määritellä niin, että sen laajuus olisi vain opetustunteja.

Lisäksi opintopisteen määritelmästä puuttuu osaamisperusteisuus. Taiteen perusopetuksen luonteeseen kuuluu tavoitteellisesti etenevä oppiminen ja osaamisen kehittäminen. Jos opintopisteet perustuvat ainoastaan opetuksen määrään, vaarana on, että oppimisen laatu ja osaamisen arviointi jäävät toissijaisiksi. Vanhempana aloittaneen lapsen voi olla mahdotonta saada opintojaan valmiiksi esimerkiksi ennen korkeakouluopintoihin tai varusmiespalvelukseen siirtymistä

opetuksen määrään perustuvilla opintopisteillä, vaikka hän olisi ehtinyt kartuttaa taitoja saman verran kuin pienenä lapsena aloittanut oppilas.

Kansalaisopiston näkökulmasta uuden yhden oppimäärän laajuus on nykyisille yleisen oppimäärän oppilaitoksille valtava muutos opetusmäärän kaksinkertaistuessa. Muutos on mahdoton toteuttaa ilman lisäresursseja. Tarvitaan selkeämpää tietoa myönnettävistä valtionavustuksista käyttökustannuksiin ja toiminnan kehittämiseen siirryttäessä 500 tunnista 1000-1500 tuntiin. Lisäksi muutos aiheuttaa haasteita opiskelijoiden sitouttamiselle opintojen loppuun asti sekä tarpeen joustavammille opintopoluille ja osasuoritusten hyväksymiselle.

4 § Kunta koulutuksen järjestäjänä

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Pidämme tärkeänä, että kunnat tarjoavat monipuolista ja laadukasta eri taidemuotojen taiteen perusopetusta.

5 § Koulutuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

7 § Koulutuksen järjestämislupa

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

8 § Koulutuksen järjestämisluvan muuttaminen ja peruuttaminen

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

9 § Koulutuksen järjestäminen ja muu toiminta

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

10 § Yhteistyö

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Rahoitusmallissa tulee huomioida, että todistuskäytäntöjen ja tietojärjestelmien tulee tukea yhteistyömalleja. Jos oppilas suorittaa osan opinnoistaan yhdessä oppilaitoksessa ja jatkaa toisessa, molempien oppilaitosten osuus on pystyttävä kirjaamaan läpinäkyvästi sekä opintorekisteriin että päättötodistukseen. Oppilaitoksella tulee myös olla oikeus määritellä ne opinnot, jotka se hyväksilukee osaksi opetussuunnitelmassa määriteltäviä opintoja.

11 § Vastuutehtävä

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

12 § Valtion rahoitus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

12 §:ssä viitataan samalla uudistettavaan rahoitusmallin muutokseen. Laadukas musiikin taiteen perusopetus perustuu pitkälti yksilöopetukseen toisin kuin muut taidelajit. Työn järjestämisen kustannukset ovat musiikin osalta tästä johtuen ratkaisevasti suuremmat ja tämä tulee huomioida talousarviossa ja lakiuudistuksessa.

13 § Henkilöstö

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

13§ liittyvän asetuksen 20 § viidennen kohta tulee poistaa kokonaan tai muuttaa siten, että pedagogiset opinnot sisällytetään kelpoisuusvaatimuksiin.

Opetussuunnitelmien tavoitteellinen toteuttaminen edellyttää pedagogista osaamista. Ilman sitä ei voida varmistaa, että opettaja kykenee suunnittelemaan, toteuttamaan ja arvioimaan opetusta taiteen perusopetuksen vaatimalla tasolla.

Lain tai asetuksen tulee mahdollistaa oppilaitoskohtainen harkinta asettaa tiukempia kelpoisuusehtoja opetushenkilöstölle.

14 § Oppilaaksi ottaminen

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Lasten ja nuorten ensisijaisuus tulee kirjata tähän pykälään 1 momentin estämättä ja niin, että lapsia tai nuoria kohdellaan keskenään yhdenvertaisesti.

15 § Oppilailta perittävät maksut

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

16 § Oppilaan osaamisen arviointi ja todistus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Pykälän perusteluihin tulee selkeästi kirjata, että arvioinnissa on kyse oppilaan tiedollisen ja taidollisen osaamisen tason arvioinnista. Tämä määrittely tulee kytkeä selkeästi 50 opintopisteen ja 1000–1800 tunnin kokonaisuuteen, jotta arviointi palvelee oppimisen ja opetuksen tavoitteita.

18 § Tietojensaanti- ja ilmoitusoikeus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

19 § Koulutuksen arviointi

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Kansalaisopiston näkökulmasta itsearvioinnin ja kansallisen arvioinnin koulutuskeskuksen arviointien suhdetta on tarpeen selkeyttää. Karvin arvioinnit ovat kalliita, joten niiden rahoitus pitäisi olla osana taiteen perusopetuksen rahoitusta.

Siirtymäsäännökset (lakiesityksen 22-24 §:t)

Valitse sopivin

Kannatan

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

2. Esityksen sisältämä uusi valtionrahoitusmalli. Mitä mieltä olette työryhmän esityksestä:

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Laadukas musiikin taiteen perusopetus perustuu pitkälti yksilöopetukseen toisin kuin muut taidelajit. Työn järjestämisen kustannukset ovat musiikin osalta tästä johtuen ratkaisevasti suuremmat ja tämä tulee huomioida talousarviossa ja lakiuudistuksessa.

20 § Taiteen perusopetuksen opettajan kelpoisuus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

13§ liittyvän asetuksen 20 § viidennen kohta tulee poistaa kokonaan tai muuttaa siten, että pedagogiset opinnot sisällytetään kelpoisuusvaatimuksiin.

Opetussuunnitelmien tavoitteellinen toteuttaminen edellyttää pedagogista osaamista. Ilman sitä ei voida varmistaa, että opettaja kykenee suunnittelemaan, toteuttamaan ja arvioimaan opetusta taiteen perusopetuksen vaatimalla tasolla.

Lain tai asetuksen tulee mahdollistaa oppilaitoskohtainen harkinta asettaa tiukempia kelpoisuusehtoja opetushenkilöstölle.

4. Ehdotus asetukseksi taiteen perusopetuksesta. Mitä mieltä olette työryhmän ehdotuksesta:

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

5§:sä on huomioitava, että oppilaan omaehtoinen työskentely tulee laskea osaksi opintoja. Opintopisteet määritellään annettujen oppituntien ja omaehtoisen työskentelyn lisäksi osaamisperusteisesti.

Muut kommentit ja huomiot:

Pyydämme, että kommentti aloitetaan viittaamalla työryhmän ehdotuksen lukuun, alakohtaan, kappaleeseen tai pykälään. Jos kommentti ei koske mitään tiettyä esityksen kohtaa, pyydämme, että kommentti aloitetaan sanoilla "Yleinen kommentti"

Ei muuta lausuttavaa.

Ketola Heidi
Lohjan kaupunki - Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut